

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΡΕΘΥΜΝΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

7

Ετησία Δραχ. 75

ΦΕΒΡΥΡΙΟΥ

Εξάμηνος » 40

1932

ΕΤΟΣ 10. ΑΡΙΘΜΟΣ 457

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΝΙΚΟΣ ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 10

ΤΟ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΝ ΠΕΙΝΑ

ΟΙ ΧΩΡΙΚΟΙ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΟΥΝ ΤΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ

ΔΙΑ ΝΑ ΨΩΜΙΣΟΥΝ ΤΑΣ ΠΑΣΧΟΥΣΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΩΝ

Μιά διαδρομή εις την επαρχίαν Μυλοποτάμου, είναι μία άτελείωτη άφορη και όδύνης και άπογνώσεως. Όδύνης δι' ό,τι γίνεται σήμερα. Άπογνώσεως δια την αύριον. Οί χωρικοί μας δέν στενοχωρούνται μόνον έδώ, όπως συμβαίνει εις τον Νομόν Ρεθύμνης, έν τώ συνόλω της, εκ της οικονομικής κρίσεως, που έτη τώρα μακρά τους κατήντησε πρόβλημα την ζωήν. Οί Μυλοποταμίτες περνάνε τραγικάς ημέρας πείνης. Εις την άτυχη επαρχίαν, δέν γίνεται ό,τι γίνεται εις την Βόρειον Ελλάδα, είτε εις την Θεσσαλίαν. Κάθοδος δηλαδή προς τάς πόλεις και άπειλαι κατά του Κράτους. Υποφέρουν, έδώ, τό στυγνόν μαρτύριον της πείνης, χωρίς να την οργανώνουν εις πορείας, σιωπηλοί και υπερήφανοι. Η έλλά που έχει να καρπίση έπτά όλόκληρα χρόνια, εις την άμοιρον επαρχίαν, τό χύσειντες έποχές, έσπρωξε σε μεγάλες και πολυδάπανες καλλιέργειες δια να πυκνώσση και αυτό, σήμερα, τη δυστυχία του τόπου, με τον έξευτελισμόν που υπέστη, έχουν περιαγάγει τό Μυλοπόταμον σε δικαιολογημένη άπόγνωσιν. Μου έλεγαν ότι τά συνήθη ήμερομίσθια των υγιών άρρέων εργατών είναι 20—25 δρ. Αί γυναίκες πληρώνονται 8 με 10 δραχμ. Αλλά και η εύρεσις εργασίας είναι όχι εύχερης και η άνεργία, μαζί με την άκαρπίαν, κρατούν γονατισμένην την άτυχη επαρχίαν. Υπό την πίεσιν αυτής της καταστάσεως, που είναι άπελπις, οί χωρικοί ήρχισαν να μη σκέπτονται τί τέξεται ή έπιούσα. Ακολουθούντες τό παράδειγμα των πτηνών, που δέν δίδουν πεντάραν δια την αύριον, διότι ή αύριον μεριμνήση περί αυτής, ήρχισαν, καταφέροντες δεινόν πλήγμα κατά του ίδιου και του Έθνικου πλούτου, **άποκόπτοντες εκ ρίζης, τά ελαιόδενδρα και τά χαρουπόδενδρα των δια να τά πωλήσουν, προς 10 λεπτά την**

όκάν, ως καυσόξυλα, ή προς άνθρακοποιάν και κερδίσουν τον έπιούσιον. Καθώς χαράσσω τάς γραμμάς αυτών, αισθάνομαι βαθύτατα, τον πόνον του χωρικού μας, ως ίδιον πόνον, δια μίαν κατάστασιν που δέν έχει συγκινήσει κανένα, που ίσως δέν είναι γνωστή εις τό Κράτος και που παντού άλλου, θά ώδήγει τον Λαόν εις ένόπλους κατά του Κράτους εκδηλώσεις. Παράλλήλως προς την άθλιότητα, που πιέζει την επαρχίαν οί δημόσιοι εισπράκτορες συνεχίζουν τό έργον των, τά δέ ποινικά δικαστήρια, τά άγρονομεία και η άγροφυλακή, δια των άφορητών έξόδων κινήσεως αυτών, δξύνουν την άπόγνωσιν, επιδεινώνουν τά δεινά του. Η έν τη επαρχία Μυλοποτάμου σημερινή κατάστασις έξ ης υποφέρει όλόκληρος ό νομός, και άλλο μέγα τμήμα του όποιου ή επαρχία Ρεθύμνης επηρέε να συνεκίσει τους σημερινούς άνδρας του τόπου. Διατί, εις όμοίαν περίπτωσιν, θά παρείχε ή Κυβέρνησις τά μέσα της ζωής, εάν ένεφανίζετο άλλου, εις διαμερίσματα περισσότερο θερμά, περισσότερο άνήσυχά; Η άναστολή της εισπράξεως των δημοσίων είτε και των κοινοτικών φόρων που είδαμε να συνιστάται ως πανάκεια κατά της σημερινής άθλιότητος, είναι ούδέν έν τώ κόσμω του άφορητου που έχει δημιουργηθή εις την ύπαιθρον. Εφόσον τό κίτρον πωλήται εις την σημερινήν άσσειαν τιμήν, ή έλλά δέν παράγει, τά δέ, εις καλούς καιρούς, συναφθέντα δάνεια, εξακολουθούν να είναι τοκοφόρα, άναμφισβητήτως δημιουργείται μία κατάσταση, οδηγούσα εις άδιέξοδον. Τό ζήτημα των άγροτικών χρεών δέν είναι εκ των δυναμένων να μένωσι μετέωρα ή άνεπαρκώς τακτοποιημένα δια της πολύ άσυμφόρου μεθόδου των χρεωσταςίων. Είναι δυνατόν, να αισθανθούν και οί έχοντες χρήματα, την έπταστή τώρα κατάντηαν των έ-

χόντων άκινήτους περιουσίας, θυσιάζοντες τους τόκους των χρημάτων των, **έφόσον ταύτα έδαπανήθησαν επί τη έλπίδι μόν κέρδους, αλλά μη πραγματοποιηθέντος;** Και μπορούν, επί τέλους, οί κύριοι σοφοί του Υπουργείου της Γεωργίας να μάς εξηγήσουν από τί πάσχει ή Μυλοποταμίτικη έλλά και έπαυσε να γενά; **Και εάν τό δένδρον είναι καταδικασμένον, διατί να μη μεταβάλλωμεν εις μίαν άπέρατον άνθρακοκάμινον τους έως χθές πλουσίους, άτέρμονας ελαιώνας της επαρχίας.** Και περαιτέρω: Αύτά τά έξοδα των μικροδικαστηρίων και των άγρονομείων, προς τά όποια οί χωρικοί μας έρχονται εις καθημερινόν πλησίασμα, όχι εκ συνήθειας τινος ή τράσεως ή και εκ περιστάσεως, τό περισσότερο, εκ περιστάσεως, και εις ζημίαις άναξίας λόγου, **δέν μπορούν αυτά τά έξοδα να περιορισθούν εις τά ελάχιστα;** Δια άγροζημίαν μιάς δραχμής ήτις προξενείται έξ άμελείας, είναι ληστεία του Κράτους, να ζητή ως έξοδα κινήσεως της δικαστικής μηχανής του, δρ. 56. Δια μίαν παραβάσιν του νόμου περί έξυβρίσεως, 700 και 1000 δραχ. Όμοιον ποσόν δια δύο πυροβολισμούς που θά ρίψη ό κακοπαθών χωρικός μας εις στιγμάς εύθυμίας, τόσον άπαραιτήτου δια τον συγκερασμόν της σημερινής καταστάσεως. Πρόπει να είμεθα υπερήφανοι διότι ό Λαός μας τηρεί την σημερινήν τάξιν των πραγμάτων, με άληθινόν πατριωτισμόν, ως ίδιαν θεματοφυλακήν. Αλλά πολύ φοβούμεθα ότι αυτή ή ώραία προσταθεία θά καταβληθή κάποτε, εκ μόνου του λόγου, ότι μένει άβοήθητος ό Λαός έν αυτή.

ΝΙΚΟΣ Κ. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗΣ

Η ΑΜΠΑΔΙΑ

ΤΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ ΑΜΑΡΙΖΗΤΕΙ

ΝΑΠΡΟΣΚΟΛΗΘΗ ΕΙΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ

Αναγινώσκωμεν ότι οί κάτοικοι του ανατολικού διαμερίσματος της επαρχίας Αμαριού εξήτησαν δι' αναφοράς των προς την Κυβέρνησιν την προσκόλλησιν των εις τον νομόν Ηρακλείου διαγραφομένων εκ του νομού μας. Τό δικαιολογητικόν της τοιαύτης άπεγνωσμένης αίτήσεως των Αμαριωτών, είναι ότι κατ' ούδέν ασχολούνται περι αυτών οί βουλευται του νομού Ρεθύμνης, οί όποιοι **«άφ' ού λάθουν την ψήφον του λαού με χιλιάς υποσχέσεις, άπέρχονται μακράν του νομού τουν διότι από κοντά φοβούνται ν' αντικρύσουν την δικαίαν άγανάκτησιν του».** Τό τελευταίον τουτο δέν είναι άκριβές διότι έν ό τ' αυτά λέγονται, μακρά ήδη έτη, οί άντιπρόσωποι της επαρχίας, τάς όποιάς κατά την αναφοράν των Αμπαδιωτών, φοβούνται ν' αντικρύσουν και διότι και μόνον χρίονται από τον κ. Βενιζέλον, ψηφίζονται και αποστέλλονται έκάστοτε εις την Βουλήν, χωρίς, κατά τό τετραετές διάστημα της θητείας των, ν' ασκηθώ μία των έν έπισήμω χώρω λέξεις ή μία διαμαρτυρία, διότι άδικούμεθα, διότι παραγκωνίζομεθα ή διότι σιγά—σιγά διαλυόμεθα, πότε άφαιρουμένων των Σφακίων, άλλοτε άπειλουμένης της άποσπάσεως της Ασή Γωνιάς ή της Αμπαδιάς. Και μετά δύο βουλευτικάς περιόδους θά γίνουν και αυτοί συνταξιούχοι δια να ζήσουν αυτοί μόν καλά, ήμεεις δέ, κακά και ψυχρά. Αλλά του παρόντος άρθρου σκοπός δέν είναι τό αναμάσημα πραγμάτων γνωστών και πολλάκις λεχθέντων, άλλ' ό

γενικώτερος κίνδυνος της άποκαρδιώσεως που υπέστη, ένα μέγα και εύφορον διαμέρισμα του Νομού Ρεθύμνης, ή Αμπαδιά. Τά δέ παράνομα του διαμερίσματος είναι και άπολύτως άληθή. Η Αμπαδιά έπρεπε να έχει συνδεθή με την πόλιν, από πολλού. Έπρεπε δέ να έφρονιζετο σοβαρώς, χάρις εις τά προϊόντά της και την έλλά της που μπορούσε να γίνη θαύμα και διότι εύρισκομένη εις τό μεταίχμιον των δύο Νομών, τρέπεται προς τά εκεί, έφ' όσον εγκαταλείπεται εκ των έδω. Η όδός προς τό Αμάρι, θά έματάωνε όριστικώς τον κίνδυνον, περι του όποιου όμιλει ή δικαία αναφορά των Αμπαδιωτών, θά ένίσχυε δέ σπουδαίως την έν γενεί έμπορικήν κίνησιν του Νομού μας, σήμερα κατ' τό πλείστον άπληροποιήσασθαι. Δεν υελομέν να καθήρησασθαι κανένα ούτε νομίζομεν ότι εάν πρόκειται να έμφανισθούν νέοι πολιτικοί άνδρες θά στηρίξουν την άναγνώρισιν των εις την χρεωκοπίαν των μέχρι σήμερα πολιτευθέντων, όσα εις την ανάγκην της πυκνώσεως των γραμμών της πολιτικής και της έπιλογής των καλύτερα κατηρητισμένων και των υποσχομένων εργασίαν και καλήν και οργανωμένην και άφέλιμον. Αλλά ό κίνδυνος της διαλύσεως του νομού, πάλιν έξ ημών αυτών, χανόντων την μεταξύ μας έμπιστοσύνην, δέν νομίζομεν ότι δέν πρέπει να ήγήση κατά των ότων εκείνων, που μορφώσαντες την διαβολήν εις όπλον πολέμου, δέν θέλουν να πεισθούν ότι ή εποχήμας δέν άρκείται πλέον εις λόγια, άλλ' άξιοί έργα και φίλεργον διάθεσιν.

κάτωθεν του Ισημερινού. Και του άπέντησα τά έξής, ένόπιον άρχετών άλλων Νεοελλήγων όμογενών:—Ο κόσμος και ό κοσμάκης είναι «τέτοιος» που είναι και όχι άλλος, γιατί έτσι «θέλομεν» όλοι μας, ό καθένας μας χωριστά, και όλοι μας μαζί. Πάντοτε και παντού ό «ύλικός πλούτος», όχι ό πνευματικός και ήθικός, άισχροργεί και θά άισχροργή αιωνίως, είτε ως μονάδων ή άτομων «Ατομικισμός» είτε ως πολλών Κεφαλαίου των και Στρατοκρατών «Ατομικισμός», είτε ως έθνους ή Κράτους έθνικός «Καπιταλισμός» ή «Ατομικισμός». Οί Έγγλέζοι όμως θά είχαν φύγει από την Κύπρον, πρό πολλού, και οί «Μακρονάδες» ή οί «Φορτέλοι» μας από τά Δωδεκάνησα άν ήμεεις οί Νεοέλληνες ή Ρωμηοί πριν, όταν έπρεπε, είμεθα «ήνωμένοι», άν δέν άλληλοβριζόμε-

θα, άν δέν άλληλογαυγίζομεθα άν δέν άλληλοτρογόμεθα, για Κότσους, για Σοφίες, για Βενιζέλους, για Γουνάρηδες, για άτομα, όχι για «πράγματα», για προσοπολατρείες μας και άλλες ύψιστες βλακείες μας. Γιατί, οί Ρωμηοί, οί σύγχρονοι «Διανοούμενοι» έξυμνούν και δοξολογούν και λιβανίζουν, μόνον και άποκλειστικώς, τις «Αρετές» της Φυλής μας, τις πολύ λίγες και μικρές, και δέν κτυπούν και δέν ελέγχουν και γιατί κρύπτουν, έπιμελέστατα, τά «Ελαττώματα» τά πολλά και μεγάλα, της Φυλής; Είναι αυτό Ιστορία, είναι έπιστήμη, είναι δικαίον, φέρει πρόοδον, κάτι τό άνώτερον, τό ευγενέστερον, τό ανθρωπιστικώτερον; Όταν ένας γιατρός του σώματος κρύφτη τις άρρώστειες, τις μικρές ή μεγάλες των πελατών του, όταν τις σκεπάση τί γίνονται οί άρρωστοί του;

ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΥΛΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ ΚΑΙ ΑΙΣΧΡΟΥΡΓΙΑ

—Γιατί να είναι έτσι, κ. Καρμπάση, ό κόσμος; Γιατί ό άνθρωπος να εξακολουθώ να είναι πάντα, ως άτομον και ως σύνολον, ένα τρισάθλιον και τρισδυτυχημένον «ΚΤΗΝΟΣ»; Γιατί ή Αγγλία να εξακολουθώ να κατέχη την Κύπρον, παρά πάσαν λογικήν, παρά πάν ανθρωπίνον δικαίον και ή Ιταλία ή οί «Μα-

καρονάδες» τά ελληνικώτατα Δωδεκάνησα μας; Γιατί ό ύλικός πλούτος και ή Καπιταλιστική Βία, ή κτηνώδης Ισχύς ή Δύναμις να τσαλοπατούν ό,τι ιερόν και ό,τι άγιον, να τό εκμεταλλεύονται, άισχρότατα και άτιμώτατα, και να ούροϋν και να άισχροργούν επ' αυτών, με τό «έτσι θέλω»;

Γιατί, κ. Καρμπάση, δέν γράφεις και δέν βομβαρδίζεις, σκληρότατα και δξυτάτα, πλην δικαιοσύνης, ως άλλος Ησαίας ή Απόστολος Παύλος, τους φαύλους και άισχρούς, τους δικούς μας και τους ξένους, τους Καπιταλιστάς και Μπολσεβίκους, τά δύο αυτά «άισχίστα» και πανάθλια και οικτροτάτα «άκρα» της συγχρόνου Φαυλότητος, Ατιμίας, Αισχροότητος; Αυτά και άλλα πλείστα δημοα μου έλεγεν ένας Νεοέλλη, σοφός και διανοούμενος, σ' ένα νεοελληνικόν ή ρωμείικον κέντρον της Ανατολ. Αφρικής, της